

Goigs de la Mare de Déu del Castell de Balsareny

Balsareny

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Església de Santa Maria del Castell de Balsareny. Sector central del terme municipal
Alçada: 413

Coordenades:

Latitud: 41.87037
Longitud: 1.8818
UTM Est (X): 407205
UTM Nord (Y): 4635988

Classificació

Número de fitxa 08018 - 285
Àmbit: Patrimoni immaterial
Tipologia Música i dansa
Estil / època: Contemporani
Segle XIX-XX
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Tipus de protecció: Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Religios
Titularitat Pública

Fitxes associades:

[Castell de Balsareny](#)

[Santa Maria del Castell de Balsareny](#)

Autoria de la fitxa Jordi Piñero Subirana
Data de registre de la fitxa: dv., 14/10/2022 - 13:33

Descripció

Goigs que tradicionalment es cantaven a l'església del castell de Balsareny. L'edició consultada (de 1890) duu per títol "Goig de la Mare de Déu del Castell de Balsareny. Pla de Baiges – Bisbat de Vich, propietat dels Senyors Marquesos d'Alós y de Llió, barons de Balsareny".

Els goigs fan referència a l'origen de la imatge de la Mare de Déu que es venerava en aquesta església: "D'Itàlia foreu portada / Fins aquest famós castell, / Ahont sou molt venerada / Tant del jove com del vell" (...) De Carrara l'marmol fi / Ab s'angélica blanchura / Se veu replandir aquí / En esta vostra figura".

També s'esmenta la tradició de miracles atribuïts a aquesta marededéu: "Los miracles qu'heu obrat / o tenen ponderació, / Aquí tot hom ha trobat / Favor, consol, protecció" (...) Del castell fins la campana / Cert dia vos alabá / Puig per ordre soberana / Per sí sola ella tocá: Arxivat de Balsareny / Consta així en la rectoria".

Finalment, els goigs posen de relleu la protecció de la Verge al poble de Balsareny i als senyors del castell en particular: "De Balsareny, Vèrge pura, / Socorreunos ajudarunos; / En mitj tota desventura / Protegiunos, amparaunos" (...) "Aydau piadosa als Senyors / D'aquest castell propietaris, / No'ls negueu vostres favors / Deslliuraulos de contraris, / Daulos salut, y amorosa, / Santa mort, quant hora sia".

Observacions:

L'edició consultada fou impresa a la "Estampa La Academia" de Barcelona, Ronda Universitat, 6, l'any 1890.

Història

El castell de Balsareny apareix esmentat l'any 951 en antics documents d'època carolíngia procedents del monestir de Sant Benet de Bages. Pel que fa a l'església, ja consta l'any 1039 i també apareix esmentada el 1045. En un principi estava dedicada a sant Iscle. Al segle XVI i començament del XVII fou ampliada amb una sagristia i una capella lateral barroca dedicada a la Mare de Déu del Castell. Amb posterioritat a 1685 l'advocació de l'església es canvià per la de la Mare de Déu. En aquesta capella lateral s'hi venerava una imatge de la Verge feta al segle XVII amb marbre de Carrara. Tenia una llarga tradició de devoció popular i de miracles (Carreté, 2010: 110). Amb motiu de la Guerra Civil de 1936 aquesta escultura es va perdre. Ara la substitueix una altra escultura, també de marbre.

Bibliografia

CARRETÉ PARERA, Ramon (2010). *Noms de lloc, de casa i de persona de Balsareny*. Institut Cartogràfic de Catalunya, Barcelona, p. 110.

GOIG
DE LA
MARE DE DEU DEL CASTELL DE BALSARENY

PLA DE BAIGES - BISBAT DE VICH
proprietat dels

Senyors Marquesos d' **ELLÓS** y de **LLIÓ**
Barons de Balsareny

Mestra veu ab plaher canta
Vostras glorias oh Maria!
De Balsareny, Vèrge santa,
Socorreunos nit y dia.

D' Italia foreu portada
Fins aquest famós castell,
Ahont sou molt venerada
Tant del jove com del vell:
Tots venim a vostras plantias
A cantar ab gran potia, &

De Carrara l' marmol fi
Ab s' angèlica blancura
Se veu resplandir aquí
En esta vostra figura:
Una materia millor
Elegre no podia, &

De gracies manantial
En vostra imatge, Senyora,
Sou, y guarriu de tot mal:
Al qui deus Vos implora:
Per aço s' ou á tot hora
Contar aquí ab melodia, &

Los miracles qu' heu obrat
o tenen ponderació,
Aquí tot hom ha trobat
Favor, consol, protecció:
Per ço tantes presentias
Vos duhen ab alegría, &

Del castell fins la campana
Cert dia vos alabá,
Fuig per ordre soberana
Per sí ella tocá:
Arriat de Balsareny
Consta així en la rectoria, &

Desd' antich qui, sas pregarías
Ab fe viva os ha endreçat
Tant parcials com de pienarías

Indulgencias n' ha guanyat:
Qu' es aquest lloch consagrat
Ficinas qu' ha guarria, &

Sempre en tot trancs' ha salvat
Imatge tant portentosa,
Deu y l' home li han donat
Corona la més gloriosa:
Puig jamay l' esfondrará
Del infern la tirania, &

De Balsareny, habitants,
Aquí está lo vostre mort,
De la Vèrge siu amants,
Y tindreu dichosa sort:
Imitem tots sas virtuts,
Ab gran zel y valenia, &

En tot perill y tristesa
En que apurats estiguedu,
Aquí veniu ab pretesa
D'ols conort trobareu:
Remey vos dará també
en qualisvol malaltia, &

De Balsareny, Vèrge pura,
Socorreunos y ajudaunos;
En mitj tots desventuras
Protegiunos, amparaunos:
D' aquesta vida en lo mar
Siu sempre nostra guia, &

Aydau piadosa als Senyors
D' aquest castell propietaris,
No 's negues vostras favors
Deslustraulos de contraris,
Daulos salut, y amorosa,
Sesta mort, quant hora sia

Mestra veu ab plaher canta
Vostras glorias oh Maria!
De Balsareny, Vèrge santa,
Socorreunos nit y dia.

Ora pro nobis, sancta Dei Genitrix. — *ñ.* Ut digni efficiamur promissionibus Christi

ORÉUS

*Concede nos famulus tuos, quatenus, Domine Deus, perpetua mentis et corporis sanitate
gaudere et gloriosa beatæ Mariæ semper virginis intercessione à presentis liberari sollicitis,
et æterna perfrui lætitia. Per Christum Dominum nostrum. —ñ. Amen.*